

Kolemjdoucí mohou nastoupit do autobusu a usadit se do pohodlných polstrovaných sedadel, ocelová roura před nimi prochází střechou a předním sklem. „Přestože výhled ze sedadel je velkolepý, řízení je cestujícím skryto. Smysl a cíl našeho dočasného výletu na planetu Zemi je neznámý.“, vysvětluje Rittstein. Ze sedadel mohou „pasažéři“ na dvou televizích sledovat filmový záznam pokusu o svatbu z donucení na Nové Guiney. Video ukazuje část původních studií českého, v USA žijícího profesora právní antropologie Leopolda Pospíšila (Yale University), který v padesátých letech prováděl antropologický výzkum na Nové Guiney a mimo jiné zdokumentoval i snahu o neúspěšné provdání děvčete kmene Kapauku. Rittstein navštívil Pospíšila v roce 2007 a zaznamenal vědcův současný strážlivý komentář historických filmových záběrů; což je v autobusu k vidění ve filmu s názvem „Prodaná nevěsta“.

„Tour“ je jedním z mnoha uměleckých děl, ve kterých se Rittstein zabývá způsobem života obyvatel ostrova, který konfrontuje s naší vlastní kulturou. Přes všechny zřejmé rozdíly se jich vyptává na srovnatelné tradice a svým dílem se tak vědomě vyjadřuje ke stávajícím poměrům. Dálkový autobus, který Rittstein sám označuje za „antropologický putovní monument“, slouží v první řadě jako prostředek ke sblížení, vede ale i k netušeným střetům dvou různých světů.

Drážďany jsou po výstavě v Centru současného umění DOX v Praze první zastávkou „Tour“ a zahajují cestu kolem světa. Umělecké dílo nyní poprvé opouští instituci muzea a v příštích měsících zamíří do dalších míst, která jsou běžně pro automobilovou dopravu uzavřena, nebo k nim dokonce silnice ještě ani nevedou. Tím si Rittstein hraje se zvědavostí chodců a vyzývá kolemjdoucí – jakoby účastníky zájezdu shromážděné v autobusu – k výměně názorů.

Lukáš Rittstein (narozen v Praze r. 1973) patří k nejznámějším současným českým sochařům. Sám se označuje za umělce pohybujícího se mezi realitou a abstrakcí. Ve svých pracích spojuje organické, zdánlivě přirozeně vzniklé formy s technickými objekty strojní výroby, nebo i s odpadem moderní průmyslové společnosti. Materiály na sebe násilně naráží, pronikají jeden do druhého, či se do sebe vzájemně zaklíňují.

Po studiu sochařství na pražské Akademii výtvarných umění (1991-97) a na Vysoké škole uměleckoprůmyslové v Praze (1997-99) začal Rittstein společně s českou fotografkou a malířkou Barborou Šlapetovou pracovat na několikaletém, multimediálním a multikulturním uměleckém projektu. Několikrát cestovali do Nové Guineje (1997-2008) a dokumentovali tam různými uměleckými způsoby první kontakt s posledními přírodními národy na planetě Zemi. Jako reakce na tato setkání vznikla kromě jiného série velkoformátových soch, happening s příslušníky kmene Yali Mek a s oficiálními zástupci české republiky, včetně Václava Havla, i kniha fotografií a příběhů domorodců. Na výstavě s názvem „Manop, Poslední První“ v Centru současného umění DOX (2009) propojili Rittstein a Šlapetová současné umění s rituály obyvatelů ostrova. „Tour“ je pokračováním jejich multimediálního uměleckého happeningu.

Další informace: www.lukasrittstein.com

„Manop, the Final First“,
Dox Centre for Contemporary Art (2009)

Foto / Photo: © Iveta Kopicová & Barbora Šlapetová
Text: Lydia Strauß

“At the very ‘end’ of civilization, there is a place where you learn the most about yourself.”

(Lukáš Rittstein)

Albertinum

Kunst von der Romantik bis zur Gegenwart
Art from Romanticism to the Present
Umění od romantismu do současnosti

Skulpturensammlung

Tzschirnerplatz 2, 01067 Dresden
www.skd.museum

STAATLICHE
KUNSTSAMMLUNGEN
DRESDEN

STAATLICHE
KUNSTSAMMLUNGEN
DRESDEN

LUKÁŠ RITTSTEIN TOUR

- Geöffnet vom 23. Juni bis 30. Sep. 2011, täglich 10-18 Uhr, montags geschlossen
- Accessible from 23 June until 30 Sept. 2011, daily 10 a.m. – 6 p.m., except Mondays
- Otevřeno od 23. června do 30. září 2011, denně 10-18 hod., v pondělí zavřeno

FDBUS

WINK
HAUS

FTP

BENZINA

JINOVA

ICS
PRAHA s.r.o.
AIR HANDLING UNITS

M.I.P.
GROUP

VEČNÁ LOVIŠTĚ

2010

 🇩🇪 **Tour, 2010**

Umgestalteter Volvo-Reisebus, 3,33 x 2,5 x 12 m
Stahlrohr, Durchmesser 2,4 m, zwei LCD-Fernseher,
Video „Die verkaufte Braut“, Sprecher: Leopold Pospíšil, Dauer: 4 Min.
Leihgabe des Künstlers

Installation des Kunstwerks „Tour“ auf der Brühlschen Terrasse

Auf Expeditionen nach Neuguinea suchte der tschechische Bildhauer Lukáš Rittstein nach den letzten Ureinwohnern der Insel, die bis heute vollkommen zurückgezogen und isoliert leben. Die Idee für „Tour“ entstand 2010 nach den ersten Begegnungen mit verschiedenen indigenen Stämmen West-Neuguineas, dem Bergvolk der Yalimek und den Korowai Batu-Waldnomaden, deren Angehörige als Jäger und Sammler leben, Krieg mit Pfeil und Bogen führen und getötete Feinde rituell verzehren.

Passanten können in den Reisebus einsteigen und auf komfortablen Polstersitzen Platz nehmen, ein Stahlrohr durchdringt das Dach und die Frontscheibe des Busses. „Obwohl die Plätze eine spektakuläre Aussicht bieten könnten, bleibt der Blick in Fahrtrichtung versperrt. Sinn und Ziel der Zeitreise auf dem Planeten Erde sind unbekannt“, erklärt Rittstein. Stattdessen können die Passagiere auf zwei Fernsehern einen Film über eine Zwangsheirat in Neuguinea verfolgen. Das Video zeigt einen Ausschnitt aus historischen Reiseaufnahmen des tschechischen, heute in den USA lebenden Professors für Rechtsanthropologie Leopold Pospíšil (Yale University), der in den fünfziger Jahren ebenfalls Expeditionen nach Neuguinea unternahm und dabei unter anderem die Zwangsverheiratung eines Mädchens aus dem Stamm der Kapauku-Papu dokumentierte. Rittstein besuchte Pospíšil 2007 und zeichnete gemeinsam mit den alten Filmaufnahmen auch die aktuellen, nüchtern erklärenden Kommentare des Forschers auf; beides ist als Film mit dem Titel „Die verkaufte Braut“ im Bus zu sehen.

„Tour“ ist eines von vielen Kunstwerken, in denen sich Rittstein mit dem Alltag der Inselbewohner auseinandersetzt und ihre Lebensweise unserer eigenen Kultur gegenüberstellt. Er befragt sie trotz aller offensichtlichen Unterschiede nach vergleichbaren Traditionen und greift mit seinen Arbeiten bewusst in die bestehenden Verhältnisse ein. Der Reisebus, den er als „anthropologisches Wanderdenkmal“ bezeichnet, dient dafür in erster Linie als Mittel der Annäherung, führt aber auch zum unverhofften Zusammenprall zweier verschiedener Lebenswelten.

Dresden ist nach der Aufstellung im DOX Centre for Contemporary Art in Prag die erste Station von „Tour“ und bildet den Auftakt einer einjährigen Weltreise. Das Kunstwerk verlässt damit erstmals die Institution Museum und wird in den kommenden Monaten weitere Orte ansteuern, die normalerweise für den Autoverkehr gesperrt sind oder noch gar nicht durch Straßen erschlossen sind. Dadurch spielt Rittstein mit der Neugier der Fußgänger und regt Passagiere, die sich wie eine Reisegruppe im Bus zusammenfinden, zum Gedankenaustausch an. Vorläufige Endstation wird der Regenwald West-Neuguineas sein, wo die Inselbewohner mit unbekannten Maschinen und Technologien unseres Alltags in Berührung kommen.

Lukáš Rittstein (1973 in Prag geboren) zählt zu den bekanntesten zeitgenössischen Bildhauern Tschechiens. Er bezeichnet sich selbst als einen Künstler, der sich zwischen Realität und Abstraktion bewegt. In seinen Arbeiten verbindet er organische, scheinbar natürlich entstandene Formen mit maschinell gefertigten, technischen Objekten oder auch Abfall der modernen Industriegesellschaft. Dabei treffen beide Materialien oft gewaltsam aufeinander, durchdringen sich gegenseitig oder verkeilen sich ineinander.

Nach dem Bildhauerstudium an der Prager Akademie der Bildenden Künste (1991-97) und an der Akademie für Kunst, Architektur und Design Prag (1997-99) beginnt Rittstein gemeinsam mit der tschechischen Fotografin und Malerin Barbora Šlapetová ein langjähriges, multimediales und multikulturelles Kunstprojekt. In mehreren Etappen reisen sie nach Neuguinea (1997-2008) und dokumentieren dort auf vielfältige künstlerische Weise den ersten Kontakt mit den letzten Naturvölkern unserer Erde. Als Reaktion auf das Zusammentreffen entstehen u.a. eine Serie großformatiger Skulpturen, ein Happening mit Angehörigen des Yalimek-Stammes und offiziellen Vertretern der Tschechischen Republik, darunter Václav Havel, sowie ein Buchband mit Fotografien und Erzählungen. In einer Ausstellung mit dem Titel „Manop, the Final First“ im DOX Centre for Contemporary Art (2009) verbanden Rittstein und Šlapetová zeitgenössische Kunst mit den Ritualen der Inselbewohner, „Tour“ ist die Fortsetzung ihres multimedialen Kunsthappenings.

Weitere Informationen: www.lukasrittstein.com

2010

 🇬🇧 **Tour, 2010**

Converted Volvo coach, 3.33 x 2.5 x 12 m
Steel pipe, diameter 2.4 m, two LCD television sets,
Video “The Bartered Bride”, Narrator: Leopold Pospíšil, Duration: 4 min.
On loan from the artist

The art installation “Tour” on the Brühlsche Terrasse

In expeditions to New Guinea Rittstein went in search of the last indigenous inhabitants of the island, who even today live in secluded locations and in complete isolation. The idea for “Tour“ arose inafter the artist’s first encounters with indigenous tribes in western New Guinea, the mountain tribe of the Yali Mek and the Korowai Batu forest nomads, who live as hunter-gatherers, conduct warfare with bows and arrows and ritually eat their slain enemies. Passers-by can enter the coach and sit down on comfortable upholstered seats. A steel pipe protrudes through the roof and the front windscreen of the bus. “Although the seats grant a spectacular view, the piloting process remains hidden from sight of the travellers. The meaning and aim of our temporary trip to the planet Earth is unknown,” Rittstein explains. Instead, the passengers can watch a film about a forced marriage in New Guinea on two TV sets. The video shows an excerpt from a historical film made by the Professor of Anthropology Leopold Pospíšil (Yale University). In the 1950s he did anthropology research in New Guinea and documented, among other things, the forced marriage of a girl from the Kapauku-Papua tribe. Rittstein visited Pospíšil in 2007 and recorded the researcher’s sober commentary explaining the old film images; he combined the two into a film entitled “The Bartered Bride”, which can be seen on the coach.

“Tour“ is one of many works of art in which Rittstein explores the everyday life of the islanders and compares it with our own culture. Despite all the obvious differences, he enquires after comparable traditions and his works consciously intervene in the prevailing conditions. The coach, which he describes as an “anthropological mobile monument“, serves primarily as a means of rapprochement, but also leads to unexpected confrontation between two different life-worlds.

After the DOX Centre for Contemporary Art in Prague, Dresden is the first exhibition stop for “Tour“ and marks the start of a journey around the world. For the first time, this work of art is being shown outside a museum institution and in the next few months it will be on display in various places which are normally closed to traffic or where no roads have yet been constructed. In this way, Rittstein will evoke the curiosity of pedestrians and encourage passengers who find themselves together in the bus like a tour group to exchange their thoughts and ideas. The preliminary final stop will be the rain forest of western New Guinea, where the islanders come into contact with unfamiliar machinery and technology which, for us, constitute part of our everyday life.

Lukáš Rittstein (born in Prague in 1973) is one of the Czech Republic’s best known contemporary sculptors. He describes himself as an artist who moves between reality and abstraction. In his works he combines organic, apparently natural forms with mechanically produced technical objects or waste from our modern industrial society. These materials often come into violent conflict with one another, penetrating each other or being wedged together. After studying sculpture at the Prague Academy of Fine Arts (1991-97) and the Academy of Art, Architecture and Design in Prague (1997-99), Rittstein began a long-term multimedia and multicultural art project in association with the Czech photographer and painter Barbora Šlapetová. In several stages, they travelled to New Guinea (1997-2008) and documented in numerous artistic ways their first contact with the last remaining indigenous peoples in the world. In response to these encounters, they produced, among other things, a series of large-format sculptures, a happening with members of the Yali Mek tribe and official representatives of the Czech Republic, including Václav Havel, as well as a book containing photographs and stories of the islanders. The show entitled “Manop, The Final First“ at the Prague DOX Centre for Contemporary Art in 2009 combined modern art with the rituals of indigenous communities. “Tour 2010“ is the continuation of this multimedia art happening.

For further information see: www.lukasrittstein.com

2010

 🇨🇪 **Tour, 2010**

Přestavěný dálkový autobus Volvo, 3,33 x 2,5 x 12m
Ocelová roura, průměr 2,4m, dvě LCD-obrazovky,
Video „Prodaná nevěsta“, hlas: Leopold Pospíšil, délka: 4 Min.
Zápůjčka umělce

Instalace uměleckého díla „Tour“ na Brühlsche Terrasse

Po posledních původních obyvatelích ostrova Nová Guinea, kteří dodnes žijí zcela izolovaně, pátral český sochař Lukáš Rittstein na několika expedicích. Myšlenka sochy „Tour“, vyrobené z autobusu, se zrodila po prvním setkání s původními kmeny Západní Nové Guineje, s horským kmenem Yali Mek a nomády kmene Korowai Batu, kteří dodnes žijí jako lovci a sběrači, bojují luky a šípy a těla zabitých nepřátel rituálně pojídají.